

Muškarci i žene u poslovnom svijetu

MojPosao (www.moj-posao.net) u veljači 2004. je proveo veliko istraživanje o percepciji spolnih razlika u poslovnom svijetu. 1107 ispitanika oba spola, od kojih više od polovice ima visoku ili barem višu stručnu spremu, je popunjavalo anonimnu anketu koja se sastojala od 34 pitanja iz raznih područja.

Istraživanje je rezultiralo zanimljivim spoznajama koje pomalo dovode u sumnju ravnopravnost muškaraca i žena u poslovnom okruženju. Zbog svoje opsežnosti i raznolikosti, dobiveni rezultati su tematski podijeljeni u sedam cjelina.

Obiteljski status i zapošljavanje

Žene se češće pita za obiteljski status!

Istraživanje je pokazalo kako tijekom poslovnog intervjua zaista ovisi o spolu osobe koja posao traži. Ženama je češće postavljeno pitanje o obiteljskom statusu. Ono je postavljeno 67% žena, naspram 56% muškaraca. Iako razlika nije velika, ostatak istraživanja ukazuje na barem dvije stvari, koje je čine dramatičnijom nego što ona po golim postocima jest.

Prvo, informacija o obiteljskom statusu ima različitu težinu u slučaju muškaraca i u slučaju žena. Drugo, uz kandidatkinje za određeni posao vezuju se stereotipi koji daju sugerirati da se žene koje apliciraju za posao percipira drugačije od muškaraca, čak i kad im se ne postavlja pitanje o obiteljskom statusu.

Namjera osnivanja obitelji – više poteškoća za žene!

Čak 90% žena smatra da bi im izjava o namjeri osnivanja obitelji pred komisijom za zapošljavanje, znatno umanjila šanse da dobiju posao za koji se natječu. Tek 9% žena smatra da ta izjava ne bi imala nikakve posljedice – ni pozitivne ni negativne, dok samo 1% smatra da im takva izjava može pomoći.

Kod muškaraca, rezultati su potpuno drugačiji – 30% ih smatra kako bi im namjera osnivanja obitelji smanjila mogućnosti za dobivanje posla, 56% smatra da ta njihova namjera ni na koji način ne bi utjecala na njihovo zapošljavanje, dok čak 14% smatra kako bi im takav plan čak i pomogao u dobivanju posla.

Rezultati pokazuju da kad se radi o muškarcima, kao da je odluka o osnivanju obitelji dodatna potvrda da su zreli i odgovorni. Za razliku od toga, zaposlenim će ženama obitelj biti trajan izvor dekoncentracije: neće se stići dovoljno posvećivati svome poslu, kada postanu majke neće moći raditi prekovremeno i sl.

Napredak u karijeri

Teško je napredovati unutar postojeće tvrtke!

Zbog svega ovoga nije neobičan rezultat po kojem 50% žena i 43% muškaraca smatra kako neudane žene imaju veće mogućnosti profesionalnog napretka nego udane. Osim onih očekivanih razloga – nemogućnosti prekovremenog rada, obiteljskih obaveza, porodiljnih dopusta, češćih bolovanja zbog djece i sl., većina smatra kako su 'neudane žene fleksibilnije'.

Nasuprot tome tek 8% muških i 6% ženskih ispitanika smatra kako udana žena ima veće mogućnosti napretka od slobodne. Ipak treba ustanoviti i relativno visok postotak ispitanika

(44% žena i 49% muškaraca), koji smatra kako i udane i neudane žene imaju iste mogućnosti napredovanja.

I muškarci i žene se slažu da je ženama teže napredovati, ali žene tu razliku vide daleko većom!

Postoji svojevrsan 'konsenzus' oko toga da obitelj i obiteljski planovi utječu na zapošljavanje, no nakon što do zapošljavanja dođe – oko napretka unutar tvrtke više nema tako visokog slaganja: gotovo je podjednak broj onih žena koje misle kako će im obitelj biti otežavajuća okolnost i u napredovanju, kao i onih koje vjeruju da kad 'jednom uđu' u tvrtku, imaju dovoljno samopouzdanja i vjere u vlastitu vrijednost da smatraju u njoj mogu napredovati neovisno o svojem obiteljskom statusu i usprkos stavu o tome kako je 'udanoj ženi teže napredovati'.

No, mali postotak onih koji smatraju kako je udanim ženama lakše, ipak podsjeća kako brak i karijera ne idu baš ruku pod ruku. U prilog tome govore i procjene 71% žena i 48% muškaraca koji smatraju kako muškarci imaju veće mogućnosti napredovanja, naspram svega 4% muškaraca i 2% žena, koji to smatraju za žene!

Interesantno je da gotovo svaki drugi muškarac (47%) smatra da oba spola imaju jednake mogućnosti napredovanja, dok to smatra tek svaka četvrta žena (28%). Kad se radi o muškarcima koji profesionalno napreduju, brak izgleda da zaista nije važan – preko 80% žena i gotovo 70% muškaraca smatraju kako su oženjenom i neoženjenom šanse posve jednake.

Žene bez djece u velikoj prednosti, ali za muškarce je broj djece malo važan!

Iako postoci nisu isti, trendovi su slični kad se radi o karijeri i djeci. Velika većina sudionika ankete oba spola (72 %) smatra kako žene bez djece imaju veće mogućnosti profesionalnog napretka, baš kao što i velika manjina smatra da je dijete prednost kad se radi o napretku. Za muškarce, kad se radi o napretku u karijeri, djeca ne predstavljaju značajnu varijablu, jer su rezultati pokazali da 22% muških i 8% ženskih sudionika ankete procjenjuje kako su muškarci bez djece u prednosti.

Promjene radnog mjesta

Smatra se da su muškarci skloniji češćoj promjeni radnog mjesta! No, je li to doista tako?

42% sudionika ankete smatra kako su muškarci skloniji češćoj promjeni radnog mjesta dok je svega 9% takvog mišljenja što se tiče žena. Na kontrolno pitanje o idealnom razdoblju za zadržavanje u istoj tvrtki, oba su spola dala podjednako iste odgovore. Što bi moglo ukazivati na nesrazmjer između izraženog stava i stvarnog ponašanja.

Razlike u plaćama

Muškarci bolje plaćeni!

Gotovo dvije do tri žene (61%) i jedan od tri muškarca (39%) smatraju da su muškarci bolje plaćeni. Osim toga žene smatraju da je razlika u plaćama veća: smatraju da su muškarci 28% bolje plaćeni, dok muškarci smatraju da je ta razlika 23%, također u njihovu korist. S druge strane, svega 2% muškaraca i 0,4% žena smatra da su žene bolje plaćene.

Jesu li muškarci zaista bolje plaćeni? Na to je pitanje teško odgovoriti bez nekih konkretnijih podataka.

Spol i rukovođenje

Žene pravedniji rukovoditelji!

Volite li više šefice ili šefove? Po tim pokazateljima, žene su pravedniji rukovoditelji od muškraca! Preko 70% sudionika smatraju da žene na rukovodećim pozicijama podjednako tretiraju podređene oba spola. Istovremeno, istu stvar muškim rukovoditeljima priznaje nešto preko 50% ispitanika.

Šefovi bolji prema suprotnom spolu!

Od onih koji smatraju da rukovoditelji preferiraju određene spolove, 28% žena smatra da su žene-rukovodioci bolje prema muškim podređenima (pri čemu ističu da su susretljivije, da im lakše opraštaju, da ih više poštuju i da im se žele dopasti), dok samo 1% smatra da su bolje prema ženama (jer više suosjećaju i solidarnije su). Dok je ova razlika tako izrazita, gotovo je identičan broj muškaraca koji smatra da su rukovoditeljice bolje prema muškarcima (12%) i onih koji smatraju da su bolje prema ženama (14%).

Situacija je drugačija kad se radi o muškim rukovoditeljima – 37% muškaraca smatra da su oni bolji prema drugim muškarcima (podržavaju ih, povjeravaju im veću odgovornost, cijene ih, spremni su na ustupake), dok 27% smatra da su rukovoditelji bolji prema ženama (blaži su, manje agresivni, ne vide ih kao konkurenciju, ponašaju se zaštitnički, žele se dopasti...) Ovdje je pak gotovo identičan broj žena koje smatraju da su rukovoditelji bolji prema drugim muškarcima (15%) i onih koji smatraju da su bolji prema ženama (13%).

Spol rukovoditelja nije jako važan, ali žene ipak sklonije muškim rukovoditeljima!

Ukoliko je rukovoditelj kompetentan, za prosječno 70% ispitanika oba spola nije toliko bitno kojeg je spola. Gotovo dva od tri ispitanika smatraju da i muški i ženski rukovoditelji u podjednakoj mjeri pokazuju razumijevanje za probleme podređenih. Ipak, kad se trebaju odlučiti, veći postoci oba spola (25% žena, 15% muškaraca) željeli bi da im rukovoditelj bude muškarac, dok bi 13% muškaraca i 7% žena željelo da to bude žena!

Osobe koje ne bi željele raditi u tvrtki u kojoj se rukovodeća struktura sastoji samo od muških, ili samo od ženski članova ističu da je bolje kad je struktura uprave mješovita i da je lakše raditi kada je i unutar uprave uspostavljena ravnoteža među spolovima.

Spol i poslovna suradnja

Spolovi dobro surađuju na poslu!

I kad se ne radi o šefovima, nego o kolegama, spolne preferencije nisu naročito izražene. Tri od četiri sudionika oba spola podjednako rado surađuje i s muškarcima i sa ženama. Ostatak pokazuje laganu tendenciju preferiranja suprotnog spola: 16% žena (naspram 9% muškaraca) radije surađuje s muškarcima, a 15% muškarca (naspram 8% žena) radije surađuje sa ženama.